

*Neuvěřitelná dobrodružství rytíře
dona Quijota
i zbrojnoše Sancha Panzy*
PŘEVYPRÁVĚL VLADIMÍR HULPACH

Albatros

ILUSTROVAL
DUŠAN KÁLLAY

Neuvěřitelná dobrodružství rytíře dona Quijota i zbrojnoše Sancha Panzy

Vyšlo také v tištěné verzi

Objednat můžete na
www.albatros.cz
www.albatrosmedia.cz

Vladimír Hulpach
Neuvěřitelná dobrodružství rytíře dona Quijota i zbrojnoše
Sancha Panzy – e-kniha

Copyright © Albatros Media a. s., 2019

Všechna práva vyhrazena.
Žádná část této publikace nesmí být rozšiřována
bez písemného souhlasu majitelů práv.

ALBATROS **MEDIA**

Neuvěřitelná dobrodružství rytíře dona Quijota i zbrojnoše Sancha Panzy

PŘEVYPRÁVĚL

VLADIMÍR HULPACH

ILUSTROVAL DUŠAN KÁLLAY

PODLE MIGUELA DE CERVANTESE
Y SAAVEDRY

> 1 <

Jak to všechno začalo

Když sám samojediný hrdina Rodrigo z Vivaru zabíjel svým kopím, mečem i válečnou sekyrou v krvavé bitvě téměř dvě desítky nepřátelských Maurů, stal se brzy po celé zemi jejich postrachem. Nejen však to, španělský král Fernando, jenž Rodriga měl rád nad jiné dvořany, rozhodl, že jej i v nedospělém věku, kdy ostatní mládenci sloužili ještě jako panoši, pasuje na rytíře.

I roznesla se zvěst o tom po celé Kastilii a nádvoří královského hradu se naplnilo urozenými diváky, když Fernando o dni svatého Jiří, patrona všech rytířů, v jeho jménu i ve jménu svatého Michala poklepnutím meče na ramena podle obyčeje Rodriga pasoval.

A že to byl čin věru oprávněný, dokázal mladík ještě téhož dne. V turnaji totiž, který následoval po královské hostině, srazil všechny své protivníky dřevcem ze sedla a vysloužil si přitom obdiv všech přítomných dam i dívek.

Až do tohoto místa dočetl téměř po pěti stech let od té události chudobný zeman Quijano vyprávění o dávném hrdinovi. Ale poněvadž mu začalo zle kručet

v útrobách, raději zavolal na hospodyní, ať mu honem přinese něco k jídlu.

No, nebylo toho moc, co dostal. Jenom jakousi míchanici lusků a zeleniny, která zbyla od oběda. Quijano se totiž staral mnohem víc o dávné hrdiny z knížek nežli o svoje hospodářství. Podle toho to také vypadalo.

Jeho stateček byl sešlý, na několika místech do něho zatékalo i fučelo a kromě staré hospodyně tu nikdo nesloužil. Pravda, pobývala tu i mladá neteřinka, ale ta se co chvíli fntila ve snaze ulovit co nejdříve vhodného ženicha. Jenže o tom třeba až jindy.

Ted' právě zeman vyšťáral dřevěnou lžící z misky poslední drobty, utřel si ukoptěným rukávem vesnické haleny slepený knír a pustil se do další čteny, kterak mladý Rodrigo bojoval s Maury i s hrabětem Lozanem. Až se po vítězství nad ním oženil s jeho dcerou Jimenou a stal se hrdinou písní, které zpívali potulní zpěváci. A zatímco mu maurští nepřátelé přiřkli jméno Cid, což znamená Pán, doma ho nazývali Campeadorem, tedy Bojovníkem...

Zeman odložil knihu, zhasil voskovici a přichystal se ke spánku. Vždyť už před chvílí odbil kostelní zvon v nedaleké vesnici půlnoc!

Usnout však nemohl. Jenom podřimoval, chvílemi mu padl na víčka sen. O Cidovi, ale také o dalších

dávných hrdinech z knížek, které už zhltal předtím. O slavném králi Artušovi a rytířích kulatého stolu, při jejichž dobrodružných výpravách a kláních viděl sám sebe. O francouzském Rolandovi či Vilémovi s krátkým nosem anebo o Amadisovi Waleském. Chvěl se přitom i ve snu před kouzly mocného čaroděje Merlina, i jak ho nakonec na stará kolena navždy uvěznila Jezerní panna v jeskyni. A poněvadž se v jeho snech objevili nejednou všelijací obři, skřeti, příšery, ďáblové a bůhvíjaké jiné pohádkové bytosti, jichž bývalo během středověku v myslích lidí víc než dost, nedivme se, že vychrtlý zemánek Quijano do rána pořádně neusnul.

Zato si umínil, že se sám stane i ve své době právě takovým rytířem, jimž se v knihách vždy a tolik obdivoval.

S tím rozhodnutím ho nakonec dost dlouho po kokrání jeho jediného kohouta přece jen přepadl spánek a neprobudil se dřív než k polednímu. Na vysněnou roli rytíře však nejen nezapomněl, ale učinil hned první patřičné kroky.

Ještě v noční košili vylezl celý udýchaný po žebříku na půdu, kde byla uschována či spíše zašantročena jakási rytířská zbroj i výstroj po dávných prapředcích.

Jestli ale zprvu doufal, že ho tam čeká v kované truhlici blýskavé brnění, přilba, jiskřivý meč, kopí, štít

a snad i vlastní korouhev, tak jej očekávání zklamalo. Teprve když prosmejčil všechny kouty půdy, našel v hromadě plev zrezivělé kopí, meč, horní část přilby bez nánosku a po dalším hledání na několika místech děravý štít.

Přestože byly nálezy nevalné, budoucí rytíř vše opatrně snesl z půdy a rovnou se pustil do jejich čištění i úprav. Celý den zbavoval zbraně rzi, a když nenašel nic z plechu, co by snad mohlo připomínat onen pohřešovaný nánosek, jednoduše si ho vyrobil z papírové lepenky. Ještě že měl nějaké obrázky v knihách, aby věděl, jak vypadal!

Jeho kombinovaná přilba byla teď věru všelijaká. A když chtěl vyzkoušet její pevnost, po první ráně mečem se dokonce rozpadla... To však našeho hrdinu neodradilo. Sdrátoval, co se jen dalo, a hned začal přemýšlet, kterak všem brzy dokáže své chrabré rytířství. Až do posledního dechu bude chránit křesťanskou víru, svého krále, zastane se vždy všech ukřivděných či utlačovaných a nedopustí, aby snad trpěla jeho vyvolená, i kdyby měl zahynout v lité seči bitevního pole!

Inu, představy to byly víc než vábné, jenže sotva si jakžtakž nasadil přilbu na olysalou hlavu, zjistil, že na ní chybí famfrnoch – ten hrdý znak každého významnějšího šlechtice, zvaný také klenot.

Takovou okrasou přece bývají nádherná paví pera, závoje, ale třeba i všelijaké zvířecí rohy, nebo dokonce parohy, jak zemánek dobře věděl. Jenže kde tohle všechno vzít? Páva ani rohatý dobytek kromě neduživé kozy na dvoře neměl. A tak hned zkusil chytit alespoň kohouta, aby mu nějaké to brko z ocasu vytrhl... jenže kokrháč byl světa znalý a rychlejší než on, takže vše zůstalo při rozbitém kolenu a přilba bez famfrnochů.

Ukázalo se ovšem, že i s další výbavou či znaky jeho nového hrdinného povolání budou potíže. Uvědomil si, že jeho jméno Quijano zní, jako kdyby někdo spráskl ruce se slovy propánajána! Což udělá každý prachšprostý kmán...

Takže aby i tohle napravil a jeho jméno znělo skutečně vznešeně jako jméno každého urozeného šlechtice, stal se z něho důmyslný rytíř don Quijote de la Mancha, chcete-li pak po španělsku *el ingenioso hidalgo don Quijote de la Mancha*, což zní samozřejmě ještě vznešeněji. Titul „don“ totiž sám za sebe hovořil o zámožném panství, zatímco la Mancha připomínala celý ten vyprahlý kraj ve středním Španělsku, odkud zeman sice pocházel, jenže kde vlastnil jen svůj ubohý stateček.

A co dál?

Nad oděvem či zbrojí se víc nezamýšlel – to muselo stačit. Hned si ale pospíšil prohlédnout svého koně, který byl jen kost a kůže a smutně postával u vymeteného žlabu. Tohle všechno ovšem náš budoucí rek ani zdaleka neviděl. Ve své představivosti měl před sebou Alexandrova Bucefala nebo snad Cidova slavného oře Babieku, který nesl do posledního boje s Maury svého neživého pána, aby i tentokrát Španělé zvítězili...

Těžko už vědět, kterak se kůň budoucího rytíře původně jmenoval. Ať už tak či onak, pokřtil ho nakonec Rocinante, jménem vznešeným a vyjadřujícím, že je nyní prvním ze všech koní.

Jestliže měl don Quijote vyrazit do světa za těmi správnými dobrodružstvími a kdejakým kláním, čekaly ho ovšem ještě další přípravy. Jako správný rytíř si musel najít dámu, zamilovat se do ní a vykonávat všechny hrdinské činy v jejím jménu. Kupodivu ani to mu nedělalo nějaké potíže. Třebaže žádnou takovou neznal, brzy si vzpomněl na jedno pohledné, ale prachobyčejné selské děvče z nedaleké vsi Toboso.

Pravda, ona sama si věčně ukoptěného a starého zemana nevšímalá, jenže co na tom? Však mu po vítězství v nějakém tom turnaji sama jistě ráda padne kolem krku! Jediné, co se mu na ní nezdálo, bylo

její jméno: Aldonza Lorenzová. A tak ji po úporném a dlouhém přemítání překřtil na Dulcineu z Tobosa. Ano, Dulcinea, vždyť právě z tohoto jména vyzařoval půvab, rozkoš, sladkost, lahodnost a připomínalo jméno princezny nebo velké dámy.

Teď už se našemu čtenáři všemožných knih o milovaných hrdinech zdálo, že má všechno, co potřebuje, aby se jako potulný rytíř mohl vypravit za dobrodružstvím do širého světa. Vždyť jedině tam si dobude za svoje chrabré činy slávu, jedině tam se mu pak budou lidé při cestách i necestách klanět jako urozenému bojovníkovi, ba i král jej bratrsky obejmě a vyznamená!

Měl se však přece jen na pozoru před svou hospodyní, a proto se brzy ráno vykradl s Rocinantem ze stavení raději zadní brankou. Sotva však nechal statek za zády, zatrnulo mu. Vždyť ho vlastně na rytíře ještě nikdo nepasoval! No, málem se kvůli téhle nečekané katastrofě přece jen vrátil, jenomže potom si řekl: „Hospodyně by se mi smála jako Kuba na jelito a neteř by mě považovala za blázna. Kdepak, ty by mi nikterak nepomohly!“

I rozjel se proto dál do světa, aniž tušil, kam jej Rocinante veze, poněvadž mu to nechal na vůli. Zatímco ale koník každou chvíli přece jen uždíbl nějaký trs chu-

dičké traviny, zemanek pod vysokým sluncem jenom schnul a schnul v sedle. Nakonec se ale dostali k jakési hospodě.

Don Quijote v ní ovšem spatřoval opevněnou tvrz či malý hrádek. A představte si, že zaslechl i trubače, jenž ho vítal slavnostní fanfárou, třebaže šlo o jakéhosi pastýře, co nedaleko sháněl své ovce do houfu troubením na roh!

Poté se objevil sám hospodský a pomohl mu ze sedla na pevnou zem, a za ním přiběhly i dvě děvečky, aby ho odstrojily a daly mu napít. Dívky se ale neubránily smíchu – zvláště když mu tu prilbu bez nánosku nemohly sundat z hlavy, poněvadž ji měl přivázanou pod bradu jakousi šňůrou na prádlo! Takže se od nich posléze dal krmit vysušenou treskou a okoralým chlebem, zatímco mu hospodský strčil do pusy kus dutého rákosu a napájel ho tak svým domácím vínem.

A i přesto si don Quijote myslel, že je v slavném hrádku a že ho obsluhují za zvuku hudby. Rychle ukončil večeři, padl před hostinským na kolena a zvolal: „Jako budoucí toulavý rytíř Vás snažně prosím, Milosti, abyste mě pasoval podle starého šlechtického obyčeje...“

Zatímco obě děvečky se po těch slovech raději se smíchem ztratily, hospodský na podivného hosta zíral

jako z brku vyražený. Až nakonec dospěl k názoru, že má co činit s nějakým bláznem a sesumíroval si podle svého povědomí o rytířství odpověď: „Rád tě pasuji, neboť už jen podle zjevu si to zasloužíš. Avšak dříve, než se tak stane, musíš dokázat svou statečnost tím, že budeš hlídat se zbraní v ruce tento dvůr až do rána a každého nezvaného vetřelce zneškodníš! Teprve potom mohu vykonat ten slavný obřad...“

Přitom se hospodský tvářil jako skutečný středověký šlechtic, div mu don Quijote ruce nepolíbil!

A jakmile nastala noc, začal rázovat dlouhými čapími kroky po dvoře, v rukou štít a kopí, zatímco ostatní výstroj odložil na okraj koryta vedle studny. Měsíc tenkrát svítil jako rybí oko, a když se překulil po nebi za polovinu své dráhy, všichni v té hospodě už dávno spali, jen kroky té podivné vychrtlé postavy jako by odměřovaly čas.

Pak ale zahýkal jeden žíznlivý mezek a jeho pán si pospíšil s putýnkou pro vodu. Daleko se však nedostal. Sotva odstranil Quijotovy věci z koryta, dostal od něho takovou ránu kopím, že nevěděl o světě. A hrdinný strážce pokračoval ve své pochůzce, aniž na ubožáka pohlédl.

Tím to dobrodružství ale neskončilo. Když už svítalo, zamířil ke korytu další mezkař. Také jeho potkal stej-

ný osud, jenomže svým křikem stačil probudit ostatní. V té chvíli ožila celá hospoda. Čeládka, mezkaři i jiní hosté se vyhrnuli na dvůr, a sotva spatřili, co se děje, jali se na dona Quijota zle dorážet, ba začali po něm házet všechno, co na dvoře našli. Teď samozřejmě začal náš hrdina křičet a utíkat před nimi, až se mu přilba na hlavě jen kodrcala.

„Nechte ho! Jen se na něj podívejte, nevidíte snad, že má v hlavě cvrčky, když je takhle postrojený?!“ křičel do té mely hospodský, až nakonec všechny jakžtakž uklidnil. Když ale viděl, že mezkaři starci pořád vyhrožují pěstmi, rozhodl se rovnou pro slíbený obřad.

Narychlo se oblékl do starého kožichu s jakýmsi znakem, který mu v hospodě zanechal svého času nějaký šlechtic, jedné děvečce dal do ruky knihu, kam si zapisoval všechny výdaje a příjmy, čeledínovi zase zapálenou voskovici a přistoupil s oběma k vyděšenému zemanovi.

„Statečný hrdino, done Quijote!“ spustil hromovým hlasem. „Za vaši chrabrost, kterou jste o dnešní noci projevil, vás nyní mohu jako vládce svého hradu pasovat na rytíře. Poklekněte proto přede mnou!“

Stařec z rozrušení nejdřív upadl, pak už ale před hospodským nehnutě klečel na kolenou s rozzářenýma očima. Všichni se hned nahrnuli kolem, jen aby byli co

nejblíž u toho ranního divadla. Čeledín zapálil voskovici a hostinský poručil děvečce: „Otevři přeslavnou kroniku země la Mancha, ctná panno, ať mohu z ní přečíst pasovací formuli!“

Když se tak stalo, vzal donu Quijotovi meč a uhodil jej plochým ostrím do levého ramene se slovy: „Ve jménu svatého Jiří buď chrabrým a spravedlivým rytířem!“ Poté zemana uhodil do ramene pravého ve jménu svatého Michala.

Don Quijote by nejraději v téhle přešťastné chvíli klečel před hospodským až do večera a vstal teprve, když jej děvečka chtěla opásat mečem.

Třebaže se celé shromáždění na dvoře už jen dobrosrdečně smálo, přece jen hostinský věděl, že by se teď někteří mezkaři chtěli novopečenému rytíři dostat na kobytku za to, co provedl jejich druhům. Přistoupil proto jako vznešený šlechtic k donu Quijotovi, podal mu ruku a řekl tak hlasitě, aby to slyšeli všichni kolem: „A teď rychle ujíždějte, bratře ve zbrani, za dobrodružstvími, která na vás už nedočkavě čekají. Bijte se všude jenom za spravedlnost a úspěch ani sláva vás neminou!“

A hned také pro jistotu, aby náš hrdina vskutku odjel, přivedl druhý čeledín ze stáje Rocinanta a vysadil Quijota do sedla. Don Quijote hořel v té chvíli natolik

činorodostí, že svému ubohému koníkovi zařal rezaté ostruhy tak bolestivě do slabin, až zaržál a snad ponejprv v životě vyjel ze dvora skutečným tryskem.

Pravda, hospodskému zůstal rytíř za jeho služby dlužen, jenže ten byl rád, že se bláznivého hosta konečně zbavil, a mávl nad vším rukou...

›2‹

Se Sanchem Panzou dobrodružství vstříc!

Jitro bylo vskutku takové, jak se na první cestu potulného rytíře patří. Slunce se pomalu prodíralo z mlžného oparu, ptáci zpívali jako posedlí, jenže don Quijote v sedle si toho nevšímal. Teprve nyní mu přicházelo na mysl, že sice má svou rytířskou výzbroj, ale to je vše. Ani peníze, ani kus chleba k jídlu, ani nějaké šatstvo na převlečení.

Však vše získám po souboji s nějakým zlosynem, utěšoval se nejdřív v duchu. Dlouhé hodiny ale nepotkal ani živáčka, natož nějakého zlosyna. Nakonec se tedy rozhodl pro návrat domů na statek, kde si přece jen může něco opatřit. A navíc – ve vsi se třeba najde nějaký panoš, který o něho bude pečovat a vše jaksepatří zařídí...

Rocinante zatím pozorně sledoval myšlenkové pochody svého pána a ještě dřív, než se on sám rozhodl k návratu, vesele pohodil hlavou a zamířil ke své ubohé stáji.

Avšak na pokraji lesa, kudy museli projet, čekalo na novopečeného rytíře první dobrodružství. Jakýsi sedlák tam hlava nehlava otloukal mladého čeledína přívá-